

ДІАГНОСТИЧНА РОБОТА

7 клас, ІІ семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Мовно-літературна
Тип роботи	Підсумкова
Клас	7
Семестр	ІІ
Період проведення	
Час	90 хв
Кількість завдань	18
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	<p><i>[МОВ 1] Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i></p> <p><i>[МОВ 2] Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду</i></p> <p><i>[МОВ 3] Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови</i></p> <p><i>[МОВ 4] Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу</i></p>
Предмет / курс	Українська література
Модельна програма	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

Використання роботи

Підсумкову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент у **7 класі** (орієнтовно травень). Також за потреби роботу можна використати на початку 8-го класу як діагностичний інструмент.

Роботу доцільно пропонувати учнівству виконувати в **паперовому форматі**, а завдання 1 — із використанням цифрового пристрою (смартфона, планшета, комп'ютера тощо).

За потреби роботу можна запропонувати в **цифровому форматі**, однак у цьому разі варто переконатися, що учнівство має добре сформовані вміння набору тексту в цифровому середовищі.

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року** (ДСБСО-2020) й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені у II семестрі 7 класі. У документі “Оцінювання” кожне завдання схарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець предметного циклу навчання [9 МОВ].

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання такими орієнтирами ДСБСО-2020:

ГР1

- *самостійно складає і komponує складний план, створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо [9 МОВ 1.2.2-1]*
- *самостійно передає за допомогою різних способів і засобів візуалізації власне розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), структуруючи інформацію [9 МОВ 1.2.3-1]*
- *знаходить потрібну інформацію, відому або нову, в одному чи кількох джерелах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використовує її відповідно до самостійно визначених цілей [9 МОВ 1.3.1-1]*
- *обґрунтовує свою позицію щодо почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) з урахуванням власного досвіду та інформації з окремих джерел, які вважає авторитетними [9 МОВ 1.5.1-4]*
- *характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача (адресата) важливих деталей, зокрема художніх, почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 1.5.3-1]*

ГР2

- *використовує різні складники друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (рубрикацію, заголовки, скорочення, виділення тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією [9 МОВ 2.1.2-1]*

- характеризує взаємозв'язок між темою, мікротемами та основною думкою тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 2.2.3-1]
- знаходить спільне і різне в літературних творах різних культур за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо [9 МОВ 2.2.4-1]
- формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7-1]
- пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах), зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах [9 МОВ 2.4.5-1]
- визначає специфіку складників структури текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) різних родів і жанрів, а також особливості міжродових і міжжанрових утворень [9 МОВ 2.1.2-2]
- використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читацьких інтересів, демонструючи навички критичного мислення [9 МОВ 2.5.3-1]
- представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел (зокрема художніх текстів, медіатекстів), комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]
- на основі прочитаного створює власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]

ГРЗ

- записує власне або чуже мовлення, використовуючи у разі потреби відповідні прийоми оптимізації викладу думок (різні графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності [9 МОВ 3.1.1-1]
- створює та презентує тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів на актуальну самотійно визначену тематику [9 МОВ 3.1.2-1]
- обстоює власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї [9 МОВ 3.1.2-3]
- оформлює власне висловлення з дотриманням принципів академічної доброчесності [9 МОВ 3.1.3-1]
- складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]
- створює самотійно тексти (зокрема художні тексти, медіатексти), використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]
- добирає виражальні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність [9 МОВ 3.1.5-2]

ГР4

- *визначає та характеризує системні міжрівневі взаємозв'язки між мовними одиницями різних рівнів, типові закономірності їх функціонування на основі узагальнення власних спостережень за мовою і мовленням, зокрема на прикладі літературних творів [9 МОВ 4.1.1-1]*
- *використовує знання про системність мовних явищ для вдосконалення власного мовлення [9 МОВ 4.1.1-2]*
- *творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1]*

Робота специфікована за модельними навчальними програмами «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.) та «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.). Утім, завдання, запропоновані в роботі, після необхідного корегування можуть бути використані для оцінювання рівня сформованості знань, умінь, ставлень здобувачів освіти, які навчалися за будь-якою модельною навчальною програмою **мовно-літературної освітньої галузі** для предметів “Українська мова”, “Українська література” й інтегрованого мовно-літературного курсу.

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі програмового матеріалу, який опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим — ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливість розроблення саме ідентичного завдання забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Для розроблення ідентичного завдання варто скористатися документом “Task_description”, де наведено всі параметри завдання, яке потребує заміни. Цей опис можна також використати для створення ідентичних варіантів блоків або всієї роботи загалом.

Структура роботи

Діагностична робота складається з чотирьох субтестів –А, В, С та D.

Субтест А містить 1 завдання, яке передбачає створення усного висловлювання у форматі подкасту.

Субтест В складається з двох блоків: Блок I та Блок II.

Блок I містить **6 завдань** різних типів.

Блок II містить **2 завдання**, які передбачають роботу з таблицею.

Субтест С містить одне завдання, яке передбачає створення письмового висловлювання у формі мотиваційного листа.

Субтест D містить **8 завдань**. Деякі завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору одного варіанта, а на деякі — необхідно надавати письмову коротку або розгорнуту відповідь.

Інструкція до всіх типів завдань наведена перед роботою

Субтест — це високорівневі структурні елементи, що стосуються одного стимулу.

Завдання — це структурні елементи частин, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

Стимул — це матеріал, який необхідно опрацювати в певний спосіб, щоб далі виконати завдання, які його стосуються.

Усі завдання в пропонованій роботі стосуються **стимульних матеріалів (текстів і медіатекстів)**, які учень / учениця має брати до уваги для належного виконання завдання.

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння, зокрема й практичні навички роботи в цифровому середовищі.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різновид	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	2-5
	Завдання на встановлення відповідності	15,16
Відкрите завдання (constructed response)	Завдання з короткою відповіддю	6,7,17,18
Відкрите завдання (constructed response)	Завдання з розгорнутою короткою відповіддю (робота з таблицею)	8,9
Виконавче завдання (Performance Tasks)	Завдання на прояв творчості	10
	Завдання на прояв продуктивності (продукт)	1

Час на виконання роботи

На виконання всіх завдань відведено 90 хв. Розподіл часу між частинами роботи визначає вчитель / учителька.

Визначений час включає як безпосереднє виконання завдань, так і ознайомлення з інструкціями.

Особливості організації оцінювання

Виконання завдань, що передбачають вибір правильної відповіді або надання письмової відповіді (субтести В, С та D), не викликати в учнівства труднощів, адже відповідні формати їм добре знайомі. Крім того, до кожного типу завдань у роботі подано чіткі інструкції, що сприятиме самостійному виконанню та раціональному розподілу часу.

На відміну від цього, певні виклики можуть виникнути під час виконання завдання субтесту А, що передбачає створення усного висловлювання у форматі подкасту. Це завдання вимагає не лише змістовного наповнення, а й технічної підготовки: запису звукового файлу за допомогою цифрового пристрою (смартфона, планшета, комп'ютера тощо), дотримання жанрових особливостей подкасту (емоційність, чіткість, логічність) та вміння працювати з аудіоформатом.

Для створення належних умов виконання цього завдання доцільно заздалегідь обговорити з учнівством формат роботи. Можливі два варіанти організації:

Варіант 1. Виконання завдання субтесту А під час другого уроку (другі 45 хвилин із 90), після завершення письмових частин В, С та D. У цьому випадку варто:

- визначити чіткий час для запису подкасту (наприклад, 15–20 хвилин);
- забезпечити тишу в класі або запропонувати учням працювати по черзі;
- нагадати про вимоги до якості звуку (чіткість, відсутність шумів);
- домовитися про спосіб надсилання файлів (електронна пошта, онлайн-дошка, чат класу тощо).

Варіант 2. Виконання завдання субтесту А вдома, після уроків. У такому разі необхідно:

- встановити кінцевий термін подання запису (наприклад, до 18:00 того ж дня);
- пояснити принципи академічної доброчесності (самостійність, оригінальність);
- надати інструкції щодо формату файлу, його назви (наприклад, “Завдання 1_Шумбар”), та способу надсилання (електронна пошта, Google Classroom, чат тощо).

У будь-якому з варіантів важливо заздалегідь поінформувати учнівство про:

- критерії оцінювання усного висловлювання (змістовність, логічність, мовне оформлення, дотримання жанру);
- технічні вимоги до запису;

- правила іменування файлів;
- канали комунікації для надсилання відповідей.

Таке попереднє інструктування сприятиме якісному виконанню завдання, зменшенню тривожності та забезпеченню рівних умов для всіх учасників освітнього процесу.

Частина С завдання №11 передбачає перегляд відеоматеріалу, що доповнює зміст роботи та сприяє глибшому емоційному й критичному осмисленню теми. Тому варто передбачити два можливі формати організації цього етапу:

- Індивідуальний або парний перегляд на особистих гаджетах (телефонах, планшетах, ноутбуках), забезпечити доступ до відео через QR-код, посилання або навчальну платформу. Важливо: попередньо перевірити технічну доступність і якість відео.
- Колективний перегляд відео на початку другого уроку — за допомогою проєктора або екрана, що дозволяє створити спільний контекст для подальшого обговорення та виконання завдань.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 – 12 визначені в документі “Оцінювання”.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів. Це дещо ускладнює проведення процедури перевірки й оцінювання, оскільки передбачає постійний контроль щодо нарахування балів за виконання конкретних елементів завдання.

Процедура перевірки залежатиме від моделі проведення оцінювання. У разі виконання учнівством завдань на папері (крім тих, які необхідно виконати з використанням цифрових пристроїв) варто скористатися бланками, запропонованими в документі “Оцінювання”.

У разі проведення оцінювання на комп’ютерній основі доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання, які передбачають оцінювання за відповідними схемами, наведеними в документі “Оцінювання”.

Після перевірки відповідей учень / учениця отримус набрані ним / нею бали за відповідну групу результатів. Для визначення підсумкової оцінки за кожною групою результатів можна скористатися зведеним індивідуальним бланком (див. нижче), який також наведено в документі “Оцінювання”.

Зведений бланк результатів учня / учениці за групами результатів

Група результатів	Завдання (за одне завдання учень / учениця може отримати бали за різні ГР)	Максимальний “сирий” бал	Отриманий учнем / ученицею “сирий” бал	Бал у шкалі 1 – 12	Примітки
ГР1	13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	28			
ГР2	1, 2, 3, 4, 10, 14, 17, 18, 19, 20	21			
ГР3	4, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20	12			
ГР4	4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 20	22			